

★★★★★ U.S.A. CANADA ★★★★★
USCA POST
★★★★★ FILATELIE ★★★★★
KONTAKTORGAAN VAN DE VERENIGING VOOR USA EN CANADA FILATELIE

Redactie: A. van Herk Tel. 030-881741
Livingstonelaan 249 - 3526 HG Utrecht
November 1988 ISSN 0922-0089 Nummer 41

NOORD-AMERIKA IN DE THEMATIEK
door A. J. van Hulst

Een jaar of vijftig geleden was thematisch verzamelen nog een onderontwikkeld gebied. Maar een dertigtal jaren geleden is de doorbraak goed op gang gekomen. Er is thans sprake van een volledig en volwassen verzamelgebied, dat aan steeds strengere regels wordt gebonden.

Eén van deze (tentoonstellings)regels is dat een thematische collectie niet dient te bestaan uit zegels enz. van één land, maar van meer landen.

Noord-Amerika bestaat uit hoogstens drie landen, Groenland meegerekend, en eventueel nog de Franse eilandengroep Saint Pierre et Miquelon aan de zuidkust van Newfoundland.

Daaruit volgt dat een thematicus, die deze regel wil respecteren, toch wel grotendeels is aangewezen op de twee grote Staten Canada en de U.S.A.

Wij menen dat daar toch nog wel een aantal mogelijkheden in te vinden is.

Om met een populair thema te beginnen: in "Flora en Fauna" is er vooral de laatste jaren veel nieuws verschenen. Men kan natuurlijk zijn bezwaren hebben tegen deze erupties, het blijkt dat er toch wel postaal gebruikte exemplaren van deze "monster-series" rouleren. Daar de thematicus meestal bij voorkeur ongebruikte zegels benut, is daar wel een haalbare mogelijkheid, omdat deze "50 zegels-vellen" etc. tegen redelijke prijzen verkrijgbaar zijn.

Hoewel het wel bekend zal zijn, wordt hier nog eens gewezen op het feit dat niet alleen postzegels, maar ook stempels op poststukken en op briefstukjes worden gebruikt die in het thema passen.

Nu zal de kennis over het gekozen thema wellicht niet altijd voldoende zijn en dan moet deze buitenshuis worden gezocht. Uw plaatselijke openbare bibliotheek heeft wel boeken over uw thema of zal u op andere wijze willen helpen. Raadpleeg ook eens de catalogus (met twee supplementen) van onze eigen Nieuwe Wereld Boekerij!

"Flora en Fauna" tellen naar onze schatting rond de 250 postzegels van beide landen. Maar hier zal het menigmaal een opgave worden om Flora en Fauna van elkaar te scheiden, indien men dat tenminste wil.

Desnoods kan men dezelfde zegel(s) tweemaal toepassen. De ongeveer 7000 kilometer lange grens tussen Canada en de U.S.A. zal geen obstakel zijn.

Vast staat dat hier veel schoons verzameld kan worden.

Bij het Thema "Vlaggen en Symbolische Beelden" (zoals Maple Leaf en Liberty Statue)

verdient het aanbeveling eerst even de "50 Staatsvlaggen van de U.S.A." uit begin 1976 onder de loep te nemen: sommige zegels zijn niet zo perfect. En deze serie zal een belangrijke kern in de collectie zijn.

Het grootste Thema zal "Geschiedenis" zijn. Het lijkt me niet eenvoudig om de historie van de beide landen met elkaar te verweven: zij zal zeker niet altijd parallel lopen. Uit eigen ervaring weet ik, dat dit thema voor één collectie te groot is of zal worden. Het is daarom beter het tijdperk tussen 1492/1497 en heden in perioden te verdelen.

DE RODE DRAAD

Dat brengt ons bij een belangrijke factor in uw verzameling. Het is gewenst, ja zelfs noodzakelijk, dat u uw thema zo logisch mogelijk opzet. De Rode Draad moet blijken uit de wijze waarop de collectie is ingedeeld.

Het is een ongeschreven wet dat op het eerste blad een Inleiding en/of Toelichting wordt gegeven. Probeert u zich in de huid van de belangstellende beschouwer te wringen en zoekt u naar de eventuele vragen die bij hem kunnen opkomen. Geef in uw inleiding daarop zo mogelijk antwoord en geef eventueel nog andere aanwijzingen, maar wel kort.

Het gebruik van foto's en/of andere illustraties dient u tot het uiterste te beperken. De postzegels zelf moeten het "verhaal" vertellen.

Uiteraard zijn wij er nu van uitgegaan dat u wilt gaan deelnemen aan tentoonstellingen. Mocht u het alleen voor uzelf doen, dan kunt u zich meer vrijheden veroorloven, maar toch lijkt het ons goed dat u de "regels" in het achterhoofd laat meespreken.

Het plezier en de voldoening hoeven er weinig of niets minder om te zijn.

Hoe zou een verdeling in perioden van het Thema "Geschiedenis" moeten zijn? Een voorbeeld:

1492-1692. 16e en 17e eeuw;
hierin kan veel Nederlandse invloed worden opgenomen.

1692-1792. 18e eeuw;
met aandacht voor de Brits-Franse Oorlog en de Amerikaanse Revolutie.

1792-1892. 19e eeuw;
de expansie naar het Westen, de Burgeroorlog en de Indianenvervolgung.

1892-1992. 20e eeuw;
met helaas twee wereldoorlogen, enz.

Deze indeling zou ook van pas kunnen komen bij onze plannen voor 1992. Wie, o wie? Of hebt u misschien een beter idee?

Een ander thema is "Kunst", al dan niet gecombineerd met "Ambachtswerk". Het scheiden van deze twee culturen zal wel eens met wikken en wegen moeten gebeuren, maar ook hier hoeft de Grens geen spelbreker te zijn. Met een goede splitsing van Kunsten Ambacht bij de opzet is het niet zo moeilijk er later, als de collectie te groot wordt, twee van te maken.

Als een min of meer verwante collectie kan men het thema "Kerstpostzegels" beschouwen. Heel moeilijk hoeft dat niet te zijn en met de veelvuldig voorkomende stempels is wel een aardig geheel te maken. Men vreze niet dat er gebrek aan nieuwe uitgaven zal zijn!

Als u belangstelling hebt voor de bouwkunst is er ook een mogelijkheid om "Noord Amerikaanse Architectuur" op te zetten. Er is al

heel wat meer dan alleen maar het Witte Huis en het Parlementscomplex in Ottawa.

Hoe staat het met "Sport", hoor ik u vragen. Nee, voetbal is er nog niet bij, maar in andere winter- en zomersporten ligt al een keur van mogelijkheden. En ook hier kan nog veel meer worden verwacht.

In de sector "Mensen op Postzegels" kunt u ook het een en ander aanpakken. Allereerst zijn daar in Canada het (Britse) Koningshuis en in de USA de Presidenten, maar die kunt u samenbrengen onder de noemer "Noord Amerikaanse Staatshoofden". Wellicht kunnen daar nog wat Canadese Gouverneurs-Generaal bij.

Vooraanstaande mannen en vrouwen zijn vele malen door beide Naties op postzegels vereeuwigd. Er zullen diverse categorieën voor moeten worden gevormd, maar daarmee krijgt u wel een inzicht in de historie en de ontwikkeling van Noord-Amerika.

Wat dacht u van "De Noord-Amerikaanse Mens door de Eeuwen heen"? Daar kunt u ook de Ontdekkers bijdoen, want die zijn (nog) niet zo sterk aanwezig.

En laten wij maar besluiten met twee heel belangrijke thema's binnen onze samenleving, te weten "Vrouwen" en "Kinderen". Onze eerste observaties leerden dat hierover nog niet overdadig veel is verschenen, maar als er nu iets voor de hand ligt om te combineren, dan is het toch wel "Vrouwen en Kinderen". Bij voorbeeld in de drie-eenheid "Vrouwen", "Moeder en Kind", en "Kinderen". Daar zal vast nog meer over verschijnen in beide landen, anders schrijven wij naar de beide General-Postmasters een boze brief. Wat zullen ze schrikken!

Wellicht later iets over de thema's "Nationale Parken/Natuur", "Indianen", enz.

G. G. Cohen
EEN CANADESE GELDBRIEF UIT 1854

Voordat in Canada in 1875 de speciale "Registered" zegels verschenen, werden aange-tekende brieven gestempeld met handstempels "REGISTERED", die in 1855 in gebruik werden genomen. Uit de jaren daarvoor kennen wij, vanaf 1841, speciale handstempels "MONEY-LETTER", en uit die periode is de op bladzijde 948 afgebeelde brief afkomstig.

Het stuk werd op 1 maart 1854 verzonden uit London, Upper Canada, naar Saugeen, eveneens in U.C. Zoals wel gebruikelijk met geldebrieven, werd het stuk ook in een aantal tussenliggende plaatsen gestempeld, namelijk in Hamilton op 2 maart, in Guelph op 3 maart en uiteindelijk in Owen Sound. Dit postkantoor werd toen gebruikt voor brieven bestemd voor Saugeen, waar pas eind 1954 een kantoor werd geopend. De brief draagt een aantal interessante notities en handstempels.

De afzender, John Noble Ross uit London, U.C., noteert: "Enclosing Cash £ 6.5"; in handschrift staat in de rechter bovenhoek "Money letter" in dezelfde hand als waarmee het adres geschreven is. In rood (betaald door afzender) is rechtsboven geschreven "3" (pence); links staat in handschrift "1 1/2" (1 shilling, 2 pence), eveneens in rood.

In 1854 werd het posttarief niet meer berekend per afstand, maar per gewicht, en 1/2 was blijkbaar voor deze brief nodig. De 3 pence, die afzonderlijk werd vermeld, was bestemd om de brief op de tussenstations te laten afstempelen, iets wat met geldzendingen mogelijk was.

Daarom is daarbij nog eens extra het handstempel "PAID" (in rood) geplaatst. Ten slotte is het stempel "MONEY-LETTER" duidelijk zichtbaar, evenals het nummer 481, waaronder het stuk in London, Upper Canada, werd geregistreerd.

KASSA!

"A fool and his money are soon parted". Wij vermoeden dat dit spreekwoord, intaglio-engraved op de C-pers van het Bureau of Engraving and Printing, nu in alle lokalen van het hoofdkantoor van de Amerikaanse Posterijen hangt.

Ze dachten het eigenlijk al langer, maar nu weten ze zeker dat je aan postzegelverzamelaars alles kwijt kunt voor goed geld. In januari brengen ze dan ook een nieuw artikel op de markt.

Zoals bekend, worden nieuwe zegels in de USA als regel gelanceerd met een First Day Ceremony, waarvoor een meestal uitgelezen gezelschap wordt uitgenodigd om de geestige toespraak van een nog uitgelezener spreker aan te horen. Voor die happenings wordt een program gedrukt, waarin uiteraard alle genodigden staan opgesomd, de aanleiding tot de ceremonie wordt toegelicht en waaraan een officiële FDC is toegevoegd.

Tot dusver kregen alleen de invité's en een wat vage "happy few" die programma's. Die blijken voor velen aantrekkelijke verzamelstukken te zijn en ziedaar... voortaan kunnen ook wij, gewone mensen, ze krijgen... pardon, kopen. Oplaag en prijs blijven nog even een verrassing.

Wij houden de ontwikkelingen scherp in het oog en lichten u tijdig verder in!

WHAT'S IN A NAME ?

Bij afbeeldingen van toch écht beroemde figuren op Amerikaanse zegels staat soms een niet-officiële naam vermeld. Ongetwijfeld kijkt U op van deze boude bewering, maar heus: wij spelden U niets op de mouw.

Zo heeft John Paul (Scott 1789) de naam Jones ooit zelf achter zijn naam geplakt, omdat hij daardoor hoopte te ontkomen aan een vervolging wegens het doodschieten van een muis op een onder zijn bevel staand schip. En met succes!

Pocahontas (Sc. 330) werd geboren als Matoaka, toen gedoopt als Rebecca en vervolgens door haar vader Pocahontas genoemd, hetgeen "de speelse" betekent.

Verder waren er maar liefst drie presidenten, die hun tweede naam als eerste aannamen: (Spencer) Grover Cleveland, (John) Calvin Coolidge en (Thomas) Woodrow Wilson.

Molly Pitcher (Sc. 646) heette Mary Ludwig Hayes; Babe Ruth (Sc. 2046) heette George Herman; Lafayette (Scott 1010, 1097, 1716) mocht zich Marie Joseph Paul Yves Roche Gilbert du Motier noemen; Casey Jones (Sc. 993) heette eigenlijk John Luther Jones; Pearl Buck (Sc. 1848) vond haar ware naam Pearl Comfort Sydenstricker minder geschikt voor een schrijfster: Frederick Douglas (Sc. 1290) werd geboren als Frederick Augustus Washington Bailey en Johnny Appleseed (Sc. 1317) als John Chapman. Sequoyah (Scott 1859) droeg de heel prozaïsche naam George Guess en filmster Douglas Fairbanks (Sc. 2088) heette van zichzelf Douglas Ulman. Maar och, volgens het oude spreekwoord is het voldoende als een beestje maar een naam heeft, niet waar?

IETE OVER OUDE CANADESE FDC'S

Toen Canada Post op 14 april 1971 zijn eerste officiële FDC op de markt bracht, hadden de verzamelaars in die "branche" grote verwachtingen voor de toekomst. Maar die zijn, naar het schijnt, niet helemaal vervuld. Eigenlijk is iedereen in Canada het erover eens dat de officiële FDC's gewoon saai zijn en weinig interessant. Bovendien leveren de afmetingen in centimeters blijkbaar moeilijkheden op, want de albums zijn daar gemaakt op inches.

Dit toch wat teleurstellende beeld heeft er intussen toe geleid, dat er des te meer belangstelling is ontstaan voor de oude, particuliere FDC's. Misschien ook wel bij U, en zo niet, dan slagen wij er misschien in Uw belangstelling ervoor te wekken met een verhaaltje over de cachetmakers.

Een van hen was een postambtenaar in Ottawa, die zijn werk plant te doen in de tijd van de baas en die bovendien diens telefoon gebruikte om zijn waar aan de man te brengen. Een postzegelhandelaar in Montreal, Neil Ryan genaamd, vond dat dit neerkwam op staatssubsidie, betaald uit de belastingen, en hij tekende formeel protest aan. Maar zijn aanklacht bleef zonder effect.

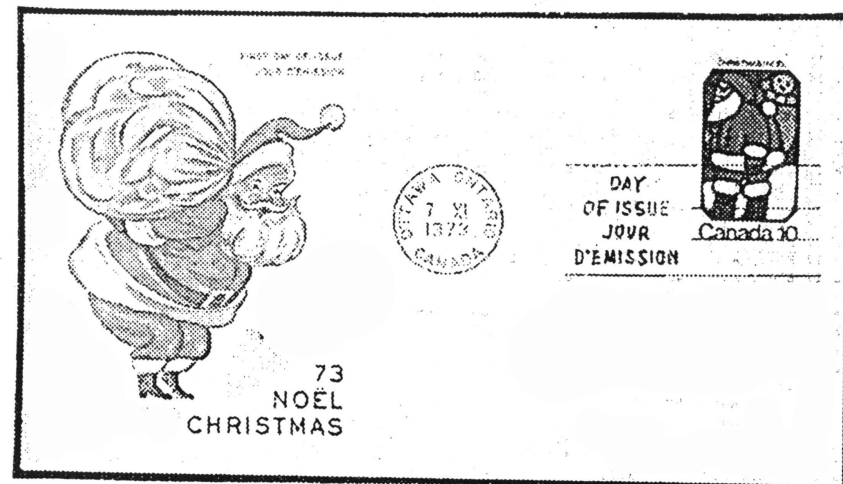
Min of meer uit woede hierover begon Ryan in het midden van de jaren 1970 zelf cachets te maken en hij eiste, dat het Postdepartement zijn bedrijfskosten betaalde. Uiteraard opnieuw tevergeefs. Hij heeft maar 7 of 8 cachets gemaakt, maar die zijn nu zeer gezocht. Ryan kan ze zelf niet meer leveren! Wel gaven zij er wellicht de stoot toe dat de bovenbedoelde postemployé nu voor de

Men zegt dat er in de USA méér verzamelaars van Canadese FDC's zijn dan in Canada zelf. Misschien kunnen wij, nadat U dit allemaal hebt gelezen, binnenkort hetzelfde zeggen van Nederland ?

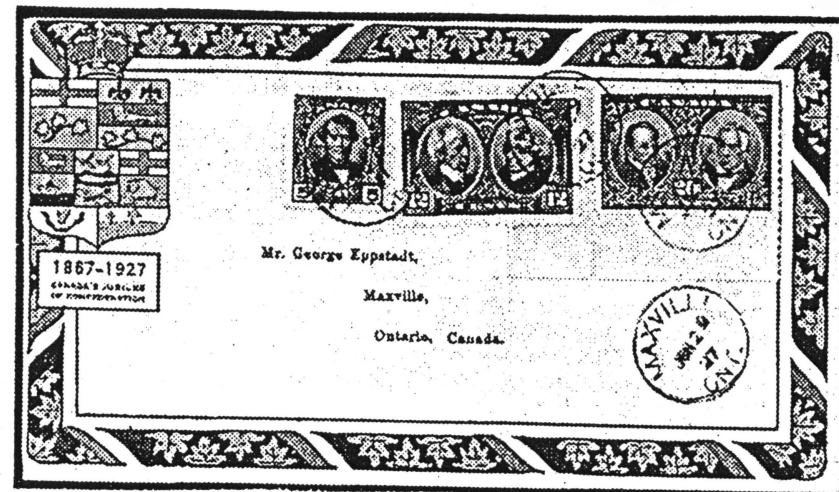
ROLZEGELS MET PLAATNUMMERS (PNC'S)

Scott No.	Descr.	Plate No.	M-NH Strip of 3	M-NH Strip of 5	Used F-VF
1906.	17 Elec. Auto..	2	3.00	3.50	.90
1906.	17 Elec. Auto..	3	3.00	3.50	.80
1906.	17 Elec. Auto..	4	3.00	3.50	.80
1906.	17 Elec. Auto..	5	3.00	3.50	2.50
1906.	17 Elec. Auto..	6	18.00	22.00	7.50+
1906.	17 Elec. Auto..	7	6.00	7.00	5.50+
1906a	17 Elec. Auto. 3A		5.00	6.00	3.25+
1906a	17 Elec. Auto. 4A		5.00	6.00	3.00+
1906a	17 Elec. Auto. 5A		5.00	6.00	3.00
1906a	17 Elec. Auto. 6A		5.00	6.00	4.00+
1906a	17 Elec. Auto. 7A		10.00	12.00	5.00
1906a	17 Elec. Auto. 3B		34.00+	38.00+	20.00+
1906a	17 Elec. Auto. 4B		34.00+	38.00+	20.00+
1906a	17 Elec. Auto. 5B		11.00+	13.00+	8.00+
1906a	17 Elec. Auto. 6B		11.00+	13.00+	8.00+
1906a	17 Elec. Auto. 1C		10.00-	12.00-	8.00
1906a	17 Elec. Auto. 2C		10.00-	12.00-	8.00
1906a	17 Elec. Auto. 3C		10.00+	12.00+	5.00
1906a	17 Elec. Auto. 4C		10.00+	12.00+	5.00
1906a	17 Elec. Auto. 5C		22.00+	26.00+	8.00
1906a	17 Elec. Auto. 7C		22.00+	26.00+	8.00
2135.	17 Dog Sled....	2	3.00	3.50	1.00
2264.	17.5 Marmon....	1	3.75	4.25	1.00
2264a	17.5 Marmon....	1	3.75	4.25	1.00
1907.	18 Surrey.....	1	50.00+	55.00+	5.00
1907.	18 Surrey.....	2	4.00	4.60	.50
1907.	18 Surrey.....	3	25.00+	28.00+	7.50+
1907.	18 Surrey.....	4	25.00+	28.00+	7.50
1907.	18 Surrey.....	5	4.50	5.25	.50
1907.	18 Surrey.....	6	6.00	7.00	.50
1907.	18 Surrey.....	7	20.00	24.00	5.00
1907.	18 Surrey.....	8	4.00	4.50	.40
1907.	18 Surrey.....	9	4.00	4.50	.45
1907.	18 Surrey.....	10	4.00	4.50	.45
1907.	18 Surrey.....	11	8.00	9.00	2.00+
1907.	18 Surrey.....	12	7.50	8.50	2.00+
1907.	18 Surrey.....	13	7.50	8.50	3.00
1907.	18 Surrey.....	14	7.50	8.50	3.00+
1907.	18 Surrey.....	15	7.50	8.50	4.50-
1907.	18 Surrey.....	16	7.50	8.50	4.50-
1907.	18 Surrey.....	17	7.50	8.50	5.00-
1907.	18 Surrey.....	18	7.50	8.50	5.00-
1908.	20 Fire Pumper. 1		55.00	200.00-	.55
1908.	20 Fire Pumper. 2		200.00	1,000+	6.00
1908.	20 Fire Pumper. 3		3.50	4.00	.50
1908.	20 Fire Pumper. 4		3.50	4.00	.50
1908.	20 Fire Pumper. 5		3.50	4.00	.50
1908.	20 Fire Pumper. 6		6.50-	7.50-	1.00
1908.	20 Fire Pumper. 7		65.00+	75.00	1.00+
1908.	20 Fire Pumper. 8		65.00+	75.00	1.00+
1908.	20 Fire Pumper. 9		3.50	4.00	.45
1908.	20 Fire Pumper. 10		3.50	4.00	.45
1908.	20 Fire Pumper. 11		30.00	35.00	.50
1908.	20 Fire Pumper. 12		28.00-	30.00-	12.00-
1908.	20 Fire Pumper. 13		5.60+	6.00+	.40
1908.	20 Fire Pumper. 14		28.00-	30.00-	12.00-
1908.	20 Fire Pumper. 15		6.00-	8.25-	.90
1908.	20 Fire Pumper. 16		6.00-	8.25-	.90
2136.	25 Bread Wagon. 1		4.25	5.00	2.00-
2136.	25 Bread Wagon. 2		4.25+	5.00+	.75+
2136.	25 Bread Wagon. 3		4.25+	5.00+	.75+
2136.	25 Bread Wagon. 4		4.25+	5.00+	.75+
2136.	25 Bread Wagon. 5		4.25+	5.00+	.75+
1891.	18 Flag.....	1	140.00+	500.00+	2.50
1891.	18 Flag.....	2	25.00+	35.00+	1.50
1891.	18 Flag.....	3	300.00	800.00	7.50
1891.	18 Flag.....	4	8.00+	9.00+	.50
1891.	18 Flag.....	5	6.00	7.00	.50
1891.	18 Flag.....	6	1,700	2,400	500.00+
1891.	18 Flag.....	7	25.00	35.00	20.00-
1895.	20 Flag.....	1	10.00	65.00	.40
1895.	20 Flag.....	2	5.00	15.00	.20
1895.	20 Flag.....	3	5.00	9.00-	.25
1895.	20 Flag.....	4	50.00	200.00	.40
1895.	20 Flag.....	5	4.50	8.00	.15
1895.	20 Flag.....	6	50.00	75.00	.40
1895.	20 Flag.....	8	6.00	15.00	.20
1895.	20 Flag.....	9	4.50	8.00	.15
1895.	20 Flag.....	10	4.50	8.00	.20
1895.	20 Flag.....	11	10.00-	18.00+	1.00
1895.	20 Flag.....	12	5.00	8.00-	.10
1895.	20 Flag.....	13	5.00	7.00-	.40
1895.	20 Flag.....	14	5.00	7.00-	.40
1895a	20 Flag.....	14	8.00	9.00	6.00
2115.	22 Flag.....	1	9.00	12.00+	.25
2115.	22 Flag.....	2	3.55+	4.25+	.25
2115.	22 Flag.....	3	25.00+	35.00+	.25
2115.	22 Flag.....	4	3.75+	4.25+	.25
2115.	22 Flag.....	5	3.75+	4.25+	.25
2115.	22 Flag.....	6	8.00	11.00	6.00+
2115.	22 Flag.....	7	7.00+	9.00+	.35
2115.	22 Flag.....	8	4.25+	4.75+	.35
2115.	22 Flag.....	10	4.25+	4.75+	.35
2115.	22 Flag.....	11	6.00+	8.00+	.50
2115.	22 Flag.....	12	4.85-	4.75-	.50
2115.	22 Flag.....	13	7.00+	9.00+	.50+
2115.	22 Flag.....	14	7.00+	9.00+	.50+
2115.	22 Flag.....	15	3.75+	4.50+	.35
2115.	22 Flag.....	16	3.75+	4.50+	.25
2115.	22 Flag.....	17	5.25+	6.00+	.35
2115.	22 Flag.....	18	3.75+	4.50+	.35
2115.	22 Flag.....	19	4.00	5.00	.25
2115.	22 Flag.....	20	4.00	5.00	.25
2115.	22 Flag.....	21	3.75-	4.50-	.25
2115.	22 Flag.....	22	3.75-	4.50-	.25
2115b	22 Flag test. T1		5.00	6.50	1.00+
2005.	20 Consumer... 1		55.00	200.00	.35
2005.	20 Consumer... 2		55.00	200.00	.35
2005.	20 Consumer... 3		45.00	140.00	.35
2005.	20 Consumer... 4		45.00	140.00	.35
2112.	22 D Series... 1		6.00	7.50	.35
2112.	22 D Series... 2		5.00	6.00	.35
2279.	25 E Series 1111		4.50*	5.00*	.35*
2279.	25 E Series 1211		5.50*	6.00*	.35*
2279.	25 E Series 1222		4.50*	5.00*	.35*
2279.	25 E Series 2222		5.50*	6.00*	.35*
2149.	18 Washing. 1112		3.50+	4.50+	2.00+
2149.	18 Washing. 3333		2.50	3.50	.50
2149a	18 Washing 11121		4.50+	5.50+	1.00+
2149a	18 Washing 33333		3.50	4.50	1.00+
2150.	21.1 Ltr. 111111		3.50	5.00	2.00+
2150.	21.1 Ltr. 111121		4.50+	6.00+	3.00+
2150a	21.1 Ltr. 111111		3.00	3.50	2.00+
2150a	21.1 Ltr. 111121		4.50+	5.00+	2.00+
0135.	20 Official... 1		20.00-	55.00-	13.00-
0139.	20 D Official. 1		20.00-	60.00-	18.00-
2280.	25 Yosemite... 1		4.50*	5.00*	.50*

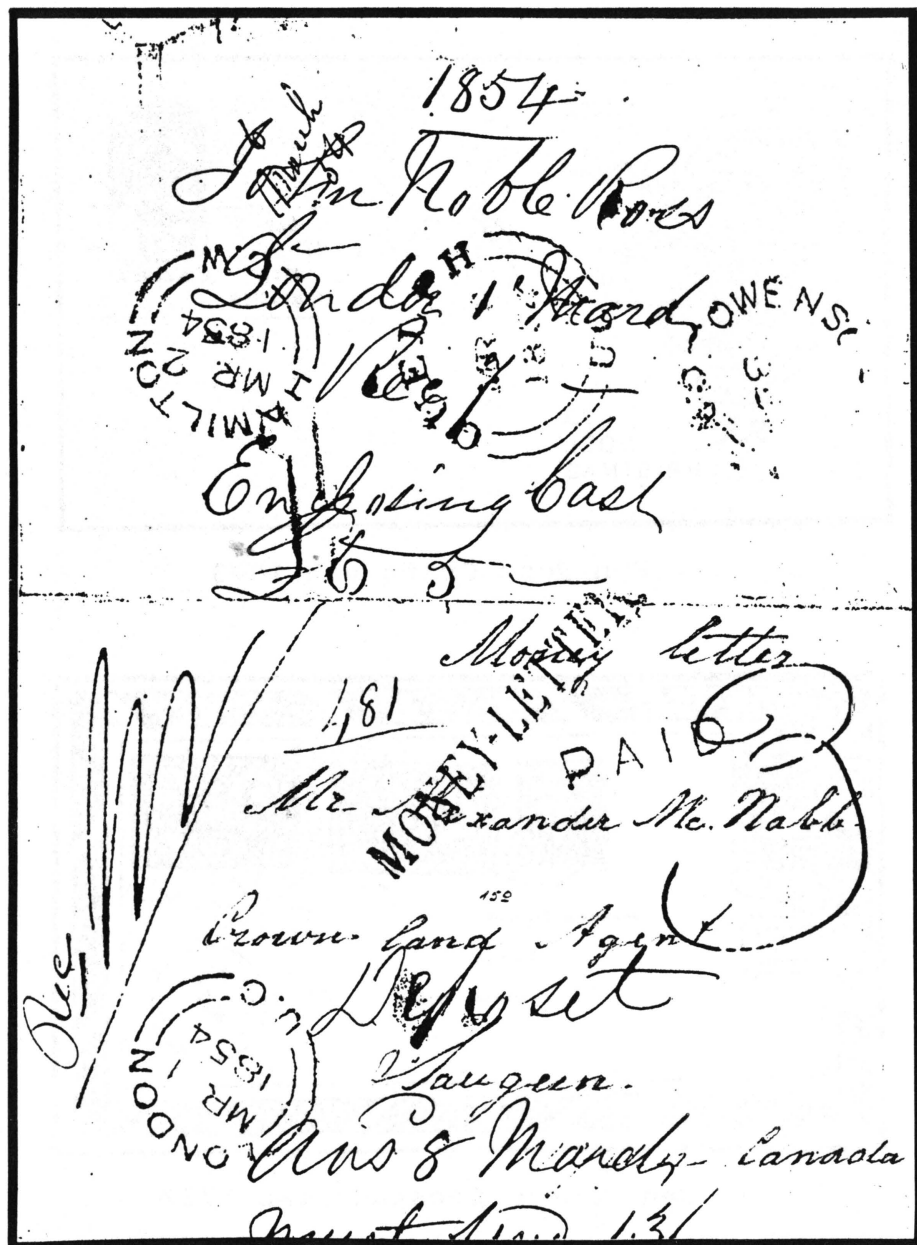
OUDE CANADESE FDC'S

1. Een Rose Craft van 1973

2. Een George Eppstadt van 1927

Wout Janse
PLATE NUMBER COILS (2)

Op mijn artikel over PNC's in de Usca Post van januari heb ik een aantal leuke reacties gekregen. Een aansporing om nog eens een tweede artikel aan dit onderwerp te wagen.

Het verzamelen van PNC's heeft inmiddels zo'n vlucht genomen, dat het het predicaat "mode" of "rage" overstegen heeft. PNC's zijn uitgegroeid tot een volwassen onderdeel van de USA-filatelie. Zeker in Amerika. Tekenen die daar op wijzen zijn bijvoorbeeld het groeiend aantal advertenties in Linn's waarin PNC's worden aangeboden of te koop gevraagd. En dan niet zómaar een advertentie, maar vaak paginagroot en van gevestigde namen in het wereldje van Amerikaanse handelaren. Scott heeft inmiddels zijn tweede PNC-album op de markt gebracht. Het eerste was bestemd voor strippen van drie en/of vijf zegels. Het tweede album (eveneens voordruk) biedt plaats voor losse exemplaren en zal naar verwachting van Scott in een grote behoefte voorzien bij voornamelijk verzamelaars van gebruikte PNC's. Een ander signaal van volwassenheid is het ontstaan (althans in Amerika) van diverse studiegroepen c.q. verenigingen, die actief zijn op PNC-terrein. En last but not least: het is gewoon een enorm boeiend verzamelgebied vol uitdagingen, wat veel speur- en zoekwerk vereist.

In dit artikel wil ik een aantal facetten van het PNC-verschijnsel nog eens nader belichten. Met natuurlijk een bijgewerkt schema van alle PNC's tot op dit moment (half augustus 1988). Iets over de prijzen. PNC's

op FDC. De verschillende typen van de 17c Electric Auto precanceled. En een antwoord op de vraag "Hoe kom je aan PNC's?"

OVERZICHT VAN DE PNC'S

Op blz 945 is een compleet overzicht (inclusief prijzen) opgenomen van alle tot en met juni 1988 bekende Plate Number Coils. Het overzicht komt uit Linn's van 27 juni 1988. Enige toelichting op het schema lijkt me op zijn plaats. Na het Scottnummer, de omschrijving van de zegel en het plaatnummer worden drie prijskolommen vermeld. De eerste is voor ongebruikte strippen van drie, de tweede voor ongebruikte strippen van vijf, en de derde voor gestempelde losse exemplaren. De (in dollars) vermelde prijzen zijn gebaseerd op gemiddelde verkoopprijzen van Amerikaanse handelaren. Er worden drie prijsymbolen vermeld: een + betekent dat de prijs stijgende is; een - houdt een dalende prijs-trend in; een * wil zeggen dat de betreffende PNC ten opzichte van het vorige overzicht (wat verscheen in Linn's van december 1987) voor het eerst voorkomt. Als er achter de prijs geen symbool is vermeld, betekent dat dat er ten opzichte van het vorige overzicht geen prijsverandering is.

Het leek me goed dit schema op te nemen, om zodoende iedere Usca Post lezer inzicht te geven in de PNC-prijzen. De Scott Catalogus is tenslotte op PNC-terrein verre van volledig en actueel.

In totaal zijn er op dit ogenblik 255 verschillende PNC's. En daar zal in de komende maanden ongetwijfeld nog een groot aantal bijkomen. De zegel met de meeste verschillende nummers is de 22c Flag: in totaal 22 stuks. Feitelijk gaat het hier naar mijn idee om 22 verschillende zegels, die eigenlijk allemaal een apart catalogusnummer in de Scott verdienen. Zoual geen hoofdnummer dan

toch zeker een subnummer. Als de verschillende typen van de offset printings uit de Washington/Franklin serie apart worden gecatalogiseerd, dan zeker de verschillende PNC's.

PRIJZEN VAN PNC'S

Een stukje over de prijsontwikkeling van PNC's is in dit artikel zeker op zijn plaats. De goedkoopste PNC in een strip van drie doet 60 dollarcent. De duurste (de beroemde - of beruchte? - 18c Flag plate 6) doet volgens het overzicht nu \$ 1700. En daar tussenin zit een hele range van aldan niet te lage of te hoge prijzen. Een complete collectie PNC's, postfris in strippen van drie, doet bijna \$ 6000.- Een complete collectie gestempelde losse zegels komt op iets meer dan \$ 1500.- Naar mijn idee zijn de in het overzicht genoemde prijzen behoorlijk aan de hoge kant. De meeste PNC's kunnen in Amerika voor lagere prijzen worden aangeschaft. Zelf beschouw ik die prijzen daarom maar als catalogusprijzen. In relatieve zin (dat wil zeggen voor de prijsverhouding tussen de PNC's onderling) geeft het overzicht m.i. wél een zuiver beeld.

Sinds mijn vorige artikel zijn veel PNC's fors in prijs gestegen. Zeker de wat duurdere nummers. Maar er hebben zich ook een paar behoorlijke dalingen voorgedaan. Bijvoorbeeld de 20c Fire Pumper plate 12 en 14 van \$ 250 voor strippen van drie naar zo'n \$ 25.- Corzaak: het opnieuw (zij het maar voor korte tijd) in roulatie brengen van deze zegels door de USPS. Een ander voorbeeld is de 20c Official, die in prijs halveerde. Eveneens omdat er plotseling grote hoeveelheden werden gevonden. Het blijft dus oppassen met de PNC-prijzen!

Linn's spreekt echter van een stabilisatie aan het prijzenfront. Een groot voordeel,

volgens Linn's, is namelijk dat de huidige vraag naar PNC's vooral van de kant van de echte verzamelaars komt en bijna niet van speculanten. Dat geeft een vaste markt zonder prijsopdrijving. Prijsexplosies, zoals die zich de afgelopen twee jaar hebben voorgedaan, zullen zich - aldus Linn's - niet voortzetten. En dalingen (althans onder de duurdere nummers) liggen niet in de lijn der verwachting, mits er maar geen nieuwe voorraden op de markt komen. Met goedkopere nummers (van onder de \$ 10) ligt dat anders. Daarvoor bestaat een gerede kans dat de prijzen iets zullen dalen. Puur omdat er genoeg van zijn om aan de vraag te voldoen en de prijzen op dit moment in verhouding iets te hoog liggen. Een prijs van \$ 4.50 (ruim f 9.-) voor een PS3 van de nieuwe 25c Flag is gewoon teveel. Nominaal kan zo'n stripje voor \$ 0.75 aan de loketten worden aangeschaft (als je tenminste een meewerkende lokettist(e) treft, die het stripje uit de rol wil halen; PNC's komen tenslotte maar 1 x om de zoveel zegels van de rol voor). De toekomst van het PNC-verzamelen blijft dus zonnig. En er is volgens Linn's dan ook geen enkele reden om aan te nemen dat de PNC-markt in elkaar zal klappen, zoals door sceptici wordt beweerd. Zolang de USPS doorgaat met plaatnummers op de zegels zullen die verzameld worden. En dát ze verzameld worden, heeft de ontwikkeling van de laatste twee à drie jaar bewezen.

PNC'S OP FDC'S

Voor de FDC-verzamelaars onder u is het raadzaam uw FDC's eens door te nemen op PNC's. Zeker op die uit de periode 1981-1982. In een aantal gevallen gaat het om zeer schaarse. Bijvoorbeeld de 9.3c Mail Wagon plate 3 en 4 op FDC, waarvan tot nu

toe nog maar één exemplaar is aangetroffen. Ook bij de FDC's weer behoorlijke prijzen: tot over de \$ 1000 voor de schaarse nummers.

DE 17c ELECTRIC AUTO PRECANCELED

In het PNC-overzicht worden van de 17 cent Electric Auto in precancelvorm 15 verschillende exemplaren onderscheiden, terwijl er maar 7 verschillende plaatnummers van zijn. Reden hiervan is het bestaan van drie verschillende typen van het precancel. De verschillen zijn vrij gemakkelijk te zien. Het gaat om de lengte van het woord "Presorted" in het precancel:

Type A: "Presorted" is 11.25 mm lang;

Type B: "Presorted" is 12.25 mm lang;

Type C: "Presorted" is 13.50 mm lang.

Type A komt enkel voor met de plaatnummers 3, 4, 5, 6 en 7; type B met 3, 4, 5 en 6, en type C met 1, 2, 3, 4, 5 en 7. In het schema wordt gesproken over "plate n° 3A" c.q. 3B en 3C. Hiermee wordt dan uiteraard bedoeld plaatnummer 3 op precancel type A, respectievelijk B en C.

BRONNEN VOOR PNC'S

Mij werd een aantal keren de vraag gesteld "Hoe kom je aan PNC's?". Een voor de hand liggende vraag, want PNC's zijn in Nederland nog steeds erg lastig te vinden. Ik zal op een aantal PNC-bronnen nader ingaan. Een eerste mogelijkheid om aan PNC's te komen, is bestellen bij de filatelistische dienst in Washington. Het gaat dan om nieuwe PNC's tegen nominale waarde. Nadeel van deze manier is dat aan verzoeken om specifieke plaatnummers niet wordt voldaan. Een ander nadeel is dat je een groot aantal extra zegels moet bestellen, wil je gegarandeerd de zegel met het plaatnummer te pakken.

ken krijgen (in het geval van de nieuwe 25c Flag betekent dit minimaal 52 zegels bestellen). Indien je de overvloedige zegels tegen nominaal of eventueel iets daaronder kwijt kunt (bijvoorbeeld in de USA), is er niets aan de hand. Als dat niet zo is, dan is deze manier wel wat kostbaar.

Een tweede bron is bij Amerikaanse verzamelaars en handelaren. Zelf heb ik daar erg goede ervaringen mee. Altijd prima verzorgd en nog nooit teleurgesteld. Ik ben gaarne bereid adressen te verstrekken.

Voorgestempelde PNC's kan kilowaar nog wel eens een goede mogelijkheid zijn. Of de zogenaamde "dubbeltjesboeken". Gezien de relatieve onbekendheid van PNC's in Nederland is de kans best groot, dat daarin vondsten kunnen worden gedaan.

En verder blijft het gewoon het bekende spit- en speurwerk: juist datgene wat de filatelie zo boeiend maakt.

KORT AMERIKAANS

Er komen waarschijnlijk weer "splices". Ons Vademecum vertelt U dat dat "lassen" zijn: plekken waar rotatiepers-papier aan elkaar is geplakt met een strip plakband. Ten tijde van de Franklin-Washington coils waren de vergelijkbare "paste-ups" een veel voorkomend verschijnsel, alleen gebruikte men er toen nog geen tape voor.

Totnu toe werden splices uit de rollen verwijderd, maar uit overwegingen van zuinigheid wil men ze binnenkort weer laten zitten en gewoon aan de postverzenders verkopen.

Wordt dit weer een nieuw verzamelgebied, net als de PNC's?

Met ons artikelletje op blz. 915 over nieuwe Amerika-zegels hebben wij U niets wijsgeemaakt: op het uitgifteprogramma van de USPS voor 1989 prijken maar liefst twee America zegels in het kader van de PUAS. Een van 25c voor binnenlandse en een van 45c voor internationale luchtpostbrieven van enkelvoudig gewicht. Het onderwerp wordt inderdaad "Pre-Columbiaanse Volkeren en hun Gewoonten".

Een mooie gelegenheid om alle PUAS-zegels van de andere landen op het Amerikaanse continent (+ Spanje) erbij te gaan verzamelen.

Op 4 oktober komt er weer zo'n nieuwe dure expreszegel uit. Deze keer kost hij \$ 8.75. Wie daartegenaan hikt, bedenke dat de handel in de USA nu al \$ 12.50 geeft voor de allereerste express mail zegel van \$ 9.35, dat is +33%! Overigens vraagt zij er liefst \$ 17.95 voor, ofwel +92%.

Bovendien hoeft U geen boekje van 3 te kopen deze keer, want dat bestaat niet eens. De zegel is gedrukt in miniatuur-velletjes van 20, op de nieuwe manier voor duurdere zegels (zie blz 800). Ze zijn dus per stuk verkrijgbaar als velzegel.

Misschien komt er toch nog een zegel voor Elvis Presley (zie blz. 908). Disc-jockey Jay S. Gordon uit Boston blijft er luidruchtig propaganda voor maken en de erfgenamen van Elvis hebben laten weten, dat zij geen aanspraak zullen maken op royalties indien The Pelvis erop zou worden geportretteerd. De USPS behoeft dus niet bang te zijn voor een herhaling van de financiële eisen, die de erven W. C. Fields stelden nadat deze in 1980 op de Scott 1803 was afgebeeld.

De fans kunnen blijven hopen. Ook over John Wayne, Bing Crosby, Marilyn Monroe en The Three Stooges wordt nu serieus gedacht.

De USPS sloot begin juni van dit jaar een contract met het Battelle Memorial Institute te Columbus in Ohio voor het ontwikkelen van een nieuwe en betere gom, die bestand is tegen de machinale postverwerking. Insiders weten te vertellen dat er jaarlijks ruim 1 miljard poststukken "onderweg" hun zegels kwijtraken.

De Post is overigens niet alleen bezig met de vernieuwing van de gom, maar wil bij het ontwerpen van postzegels ook beter gaan inspelen op de mogelijkheden van de verschillende druktechnieken. Allemaal in het kader van een plan dat binnen drie jaar moet leiden tot een "opknapbeurt" voor de postzegel.

De \$5 Hamilton van 1956, Scott 1053, staat ook in de Scott 1989 postfris weer op \$100. Op de markt is de prijs \$65 à 70. Hadden wij er destijds maar 1000 van gekocht...

De Scott Catalogus deed in zijn nieuwe Deel I - Groot Brittannië (1989) hetzelfde als de NVPH-Catalogus kort geleden: de prijzen werden verlaagd tot marktniveau of daaromtrent. Dat heeft in de USA groot tumult te weeg gebracht onder handelaars en verzamelaars. De bekende handelaar Greg Manning diende bij zijn organisatie, de ASDA, zelfs een verzoek om arbitrage in (dat kan daar, omdat ook Scott er lid van is), en hij meldde een schadeclaim aan van 1 miljoen dollartjes. Want Scott heeft volgens hem "onzekerheid gezaaid, de markt verstoord, financiële stroppen veroorzaakt en de goede naam van de handel in discrediet gebracht. De ASDA wees zijn verzoek echter af. Toch zijn we benieuwd wat Scott nu gaat doen. In Deel II bleef de ramp beperkt: 11.498 nummers gingen omhoog en 13.046 omlaag. Binnenkort komen de Delen III tot V, waaronder ons eigen verzamelgebied.

Op 8 september heeft de USPS onze postal stationery specialisten verblijd met een 25c envelop van ongebruikelijke afmetingen, nl. $7\frac{1}{2}$ x 5 inch, dat is in mensentaal 19 x 12.7 cm. Die passen mooi om de meeste kerstkaarten en de USPS hoopt nu dat de fabrikanten van die kaarten ze in die enveloppen met ingedrukte zegel gaan verkopen. Rechtsboven staat het indicium 25 USA First Class met een mooie sneeuwvlok op groen fond, en linksonder in rood "Holiday Greetings!" De adressen moeten de gebruikers voorlopig nog zelf schrijven.

Eigen schuld. Had nu toch even een envelop gestuurd aan de postmaster van Eighty Eight, Kentucky 42130. Die had hem graag afgestempeld op 8.8.88 en teruggestuurd. Voortaan wat minder onzzaam zijn, hoor! Ach, nu wij U toch spreken, kent U misschien een plaats Ninety Nine in de USA? Dan zetten we die vast in onze agenda voor september 1999.

Alweer een heruitgave van een boek van Herman Herst Jr.! Bij "Linn's" is verschenen: "Fun and Profit in Stamp Collecting", geschreven in 1962, maar door de schrijver geheel bijgewerkt en up-to-date: 168 blz lichte kost: tips en anekdoten zoals we die van "Junior" gewend zijn. Ingenaaid \$7.95, gebonden \$15.-

De auteursrechten van "The United States Postage Stamps of the 19th Century", het in 1947 door Lester Brookman geschreven standaardwerk (catalogusnr's 1, 2 en 2^x van onze eigen Boekerij), zijn verworven door David G. Phillips, zeker geen onbekende in Stamp-land. Hij is de vader van de American Stampless Cover Catalog. Over circa $1\frac{1}{2}$ jaar wil hij een bewerkte heruitgave uitbrengen.

In de U.S.A. kreeg je bij de McDonalds een maand lang munten uit Zuid-Amerika cadeau als je hun nieuwe Fiesta sausjes voor de Chicken McNuggets eens proefde. Dat idee was uitgewerkt samen met de American Numismatic Association, de Bond van onze munten verzamelende broeders en zusters.

Van verschillende zijden wordt nu de American Philatelic Society onder druk gezet om McDonald's een bruikbaar plan aan de hand te doen met postzegels, om op die manier te zorgen voor grote scharen jonge verzamelaars. Want wie de dipsaus heeft, heeft de jeugd, en wie de jeugd heeft... krek!

De productie van 3 lopende rolzegels is van de B- naar de C-pers verlegd. Dat zijn de 8.4c Wheel Chair, 21c Railroad Mail Car en 25c Flag over Yosemite. Het enige verschil is, dat nu elke 48e, in plaats van elke 52e zegel, een PNC is. Verder is alles precies gelijk, dus ligt U er maar niet wakker van.

De USPS gaat voor het eerst rechtstreeks als sponsor optreden voor een postzegel tentoonstelling, en wel voor de "World Stamp Expo '89" die, zoals U al wist van blz 909, van 17 november tot 3 december zal plaatshebben in Washington D.C. volgend jaar.

Er komt ook een mooie stamp-on-stamp zegel voor uit, die veel zal lijken op de Franklinzegel voor Ameripex '86. Deze keer werd de 90c Lincoln van 1869 (Scott 122) uitgekozen, "afgestempeld" met een stempel uit die tijd.

Graveur Kenneth Kipperman, de man die stiekem een Davidsster graveerde op de \$ 1.00 Bernard Revel, Scott 2194 (zie blz 876) en toen werd geschorst, is weer helemaal terug in zijn job. Hij maakte de vignetten van de Cord en de Packard in het boekje Klassieke Auto's alweer. All is well that ends well.